

"הנבחרים" – תערוכה מעוררת השראה במכון לאמנות "ויספה"

תערוכת המולטימדיה "הנבחרים" היא פרי עבודתם של אמנים פולנים וישראלים. האוצרות, אנטה שילאק וגלית אילת, ביקשו להציג עבודות קיימות וחדשות שמתייחסות לסוגיית המשיחיות בהקשרים שונים. מן העבודות, שיוצרות ביניהן הרמוניה כמו חלקי פאזל, עולה כי המוטיב של העם הנבחר, הארץ המובטחת, חטא, גאולה, שטן ומשיח עיצב ועדיין מעצב את דמותו של תושב אירופה. חוסר-הסכמה עם העולם שהוא נולד בו, רצון בגאולה מחד ושאיפה לחופש בלתי מוגבל של הפרט מאידך, יוצרים עימות מתמיד שהוא נדון לחיות בתוכו.

סיפור על הרמוניה מושלמת של הכל ובכל, ובהמשך על החטא הקדמון ואובדן גן העדן ולבסוף גאולה וחזרה לשלמות, הוא מוטיב מוביל, קו מנחה בחשיבה האירופית. התיאוריות שרווחו באירופה, כגון מרקסיזם, סוציאליזם, קומוניזם, נאציזם וניהיליזם דחו, אמנם, את המרכיב האלוהי, אולם מעולם לא השתחררו בפועל מהרטוריקה היהודית-נוצרית. במקום להשתחרר ממנה, האידיאולוגיות הללו חיקו אותה, תוך שהן בוראות משיחים משלהן, תוך החלפת הקודש באמונה אדוקה בכוחה המושיע של העבודה, ובשם בני-האדם נעשו אותן מעילות שהדת המאורגנת הואשמה בהן לפני-כן.

האם כדאי לחשוב על כך עתה? בפולין שעוברת תהליך של דמוקרטיזציה?

לשאלה זו ישיב כל אחד לעצמו, ואני אציין רק שתערוכה זו יכולה בהחלט לשמש השראה לכך. התערוכה מעוררת השתאות והחללים במכון לאמנות "ויספה" בגדאנסק מהווים מסגרת מצוינת עבורה. למשל, הסרט "לא אספר לך סיפור", שעוסק בסוגיית השואה והשפעתה ההרסנית על הנפש, מוקרן במרתף. כדי לצפות בו יש לפסוע על קרשים רעועים במקצת, בחושך, שמואר רק ע"י תמונות שמצולמות מחלונות של רכבת... בתערוכת "הנבחרים" ניתן לבקר עד 28 בפברואר במכון לאמנות "ויספה" (רח' דוקי 1/145, גדאנסק).